

تاریخ پنجم شهر ربیع الاول ۱۳۲۹

وزارت معارف و اوقاف و فواید عامه

۲۴۲۵۴۳

اداره معارف

نمره ۲۶۸۹۰۶۳۰

رساله تعلیمات مدرسه که نکارش آقای آقا سید
ضیاء الدین طباطبائی است چون مطابق با پروگرام
جدید وزارت معارف تألیف گردیده و برای متعلمین
دوره ابتدائی بسیار مفید و لازم است وزارت معارف
تصویب و تا کد می نماید که رساله مذکوره در مدارس
و مکاتب ابتدائی در سال پنجم و ششم تدریس شود
و حق طبع آنهم مخصوص خود مؤلف است

(وزارت معارف و اوقاف و فواید عامه)

اهدائی
تاسیس
وزارت معارف و اوقاف و فواید عامه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلیات

- س - تعلیمات مدنیه از چه بحث می نماید ؟
- ج - تعلیمات مدنیه مناسبات اهالی را بادولت و اصول تشکیلات و وضع اساسی مملکت ایران را نما یاد میدهد .
- س - اصول تشکیلات مملکت ما (ایران) چیست ؟
- ج - اصول تشکیلات مملکت ما حکومت ملی و یا دولت مشروطه است .
- س - حکومت ملی و یا دولت مشروطه چیست ؟
- ج - حکومت ملی و یا دولت مشروطه موافق قوانینی که از طرف قوای مقننه (مجلس ملی - سنا)

وضع شده و به تصدیق پادشاه عصر رسیده اداره میگردد .

- س - اصول تشکیلات دولت ایران از چه زمانی حکومت ملی شده موافق قوانین مشروطیت اداره میشود ؟
- ج - اعلان مشروطیت دولت ایران در سنه هزار و سیصد و بیست و چهار هجری قمری به همت جمعی از ملت پرستان از طرف پادشاه محبوب عادل مظفرالدین شاه مرحوم منتشر گردید .

ولی یکسال و نیم بیشتر طول نکشید که به حیل و تدابیر درباریان و خجانات بعضی از وکلای مجلس ملی آن دوره بهارستان که محل مجلس شورای ملی بود به توطئه استبداد محمد علی میرزا پادشاه معزول منهدم گردید و تقریباً مدت سیزده ماه مملکت ما ایران به وضع استبداد خبیلی سختی اداره میشد . ولی از همت و مقاومت آزادی طلبان حقیقی یعنی مجاهدین آذر بایجان - کیلان - اصفهان - طهران و غیره مدت مذکور را باقوای استبدادی ایستاده کی کرده و برای تحصیل مشروطه و عزل محمد علی میرزا بطهران حمله

آورده در روز چهارشنبه بیست و چهارم شهر جمادی
الثانی هزار و سیصد و بیست و هفت شهر طهران را فتح
نموده و پس از چند روز محمد علی میرزا را از تخت
سلطنت ایران عزل نموده - اعلان حکومت مشروطه
را بنام ملت ایران منتشر ساختند .

از آن زمان ملت به حق آزادی خود رسیده
اصول تشکیلات دولت ایران مشروطه شد .

س — اساس حکومت ملی و یاد دولت مشروطه
چییست ؟

ج — اساس حکومت ملی و دولت مشروطه
قرار ذیل است

حاکمیت ملت

• مساوات تمام افراد اهالی مملکت در پیشگاه قانون
آزادی شخصی

حریت وجدانی

س — قانون اساسی عبارت از چیست ؟

ج — قانونی است که ترتیب و نظام قوای عمومی
را معین میکند .

س — قوای عمومی چیست ؟

ج — قوای عمومی عبارت است از قوه مقننه
(مجلس شورای ملی - مجلس سنا) قوه اجرائیه
(هیئت وزراء) قوه قضائیه (عدلیه) .

س — قوه مقننه از چه تشکیلی می باید ؟

ج — قوه مقننه از مجلس شورای ملی و مجلس
سنا تشکیل می باید و در عمارت بهارستان طهران منعقد
میکردد .

س — وظیفه مجلس شورای ملی و سنا چیست ؟

ج -- وظیفه مجلس شورای ملی و سنا نظر به
مقتضیات وقت وضع قوانین - تقنین و نظارت در
اجرائیات هیئت وزراء است ، ولی تنظیم و تصدیق
بودجه مملکتی از وظایف خصوصی مجلس شورای
ملی است .

س — قوه اجرائیه عبارت از کیان است ؟

ج — قوه اجرائیه عبارت از رئیس الوزراء
و هیئت وزراء است . و این هیئت را حکومت و یا دولت
نیز میگویند .

س -- وظیفه حکومت و یا قوه اجرائیه چیست؟
 ج -- وظیفه حکومت و یا قوه اجرائیه اجرای قوانین - محافظه امنیت و انتظام مملکت - مدافعه از دشمنان ملت و وطن - و بالاخره اتخاذ و ساکن محققه که محتاج الیه منافع عمومی است .

س -- قوه قضائیه عبارت از چیست؟

ج -- قوه قضائیه عبارت از قوه ایست که مکلف است به اجرای عدالت و احقاق حق .

س -- وظیفه قوه قضائیه چیست؟

ج -- وظیفه قوه قضائیه عبارت از فصل و قطع کل دعوی است در اجماع به حقوق شخصی و حقوق عمومی است .

تمرین

سئوالات ... تعلیمات مدنی از چه بحث می نماید؟
 اصول تشکیلات مملکت ما (ایران) چیست؟ ، حکومت ملی و یا هئولت مشروطه چیست؟ ، اصول تشکیلات دولت ایران از چه زمانی حکومت ملی شده و موافق قوانین مشروطیت اداره نمود؟ ، اساس حکومت ملی و یا دولت مشروطه

چیست؟ ، قانون اساسی عبارت از چیست؟ ، قوای عمومی چیست؟

قوه مقننه از چه تشکیل می یابد؟ ، وظیفه مجلس شورای ملی و سنا چیست؟ ، قوه اجرائیه عبارت از کیان است؟ ، وظیفه حکومت و یا قوه اجرائیه چیست؟ ، قوه قضائیه عبارت از چیست؟ ، وظیفه قوه قضائیه چیست؟

قوة مقننه

س --- وکلای ملت بجه ترتیب انتخاب میشوند؟
 ج --- وکلای ملت موافق نظامنامه انتخابات برای مدت دو سال از طرف ملت انتخاب میشوند .
 س --- عده وکلای مجلس شورای ملی چیست؟
 ج --- بموجب اصل چهارم قانون اساسی عده وکلای مجلس شورای ملی از صد و شصت و دو نفر تا دویست نفر می تواند بشود . ولی در قوانین انتخاباتی که در دو دوره انتخابیه نوشته شده عده وکلاء به اختلاف کم و بیش بوده .

س --- وظیفه مجلس شورای ملی چیست؟
 ج --- وظیفه مجلس شورای ملی تسویه و تنظیم مالیه و تصدیق بودجه مملکتی - تغییر در وضع مالیاتها - و بمعیت مجلس سنا وضع قوانین و رسیدگی به امورات دولتی و تصویب امتیازها و غیره است .
 س --- مجلس سنا بجه ترتیب تشکیل می باید؟

ج --- اعضاء مجلس سنا موافق نظامنامه انتخابات مخصوصی که باید به تصویب مجلس شورای ملی برسد نصف از طرف پادشاه و نصف از طرف ملت انتخاب میشوند .

س --- عده وکلای مجلس سنا چیست؟
 ج --- بموجب اصل ۴۳ و ۴۵ قانون اساسی عده اعضای مجلس سنا عبارت از شصت نفر است . که سی نفر آن از طرف اهلحضرت پادشاه استقرار می یابند یازده نفر از اهالی طهران یازده نفر از اهالی ولایات و سی نفر از طرف ملت یازده نفر به انتخاب اهالی طهران یازده نفر به انتخاب اهالی ولایات .

س --- وظیفه مجلس سنا چیست؟
 ج --- وظیفه مجلس سنا وضع قانون بمعیت مجلس شورای ملی و دقت نظر در قراردادها و اعمال مجلس شورای ملی و نظارت در امور هیئت وزراء است .

تمرین

سئوالات . . . :

وکلاى مک بجه ترتيب انتخاب ميشوند ؟ ، عده وکلاى
مجلس شورای ملی چیست؟ وظيفه مجلس شورای ملی چیست
مجلس سنا بجه ترتيب تشكيل می يابد ؟ ، عده وکلاى مجلس سنا
چیست ؟ ، وظيفه مجلس سنا چیست ؟ ،

۳

قوة اجرائیه

س - قوة اجرائیه عبارت چیست ؟
ج - هیئتی که مرکب از رئیس الوزراء و هیئت
وزرا است « قوة اجرائیه » و یا « هیئت وزراء »
و « حکومت - دولت » نامیده میشود . . .

س - قوة اجرائیه بجهه ترتيب تشكيل می يابد ؟ ،
ج - شخص پادشاه رئیس الوزراء را انتخاب نموده
و رئیس الوزراء هیئت وزراء را با رأی و تصویب
پادشاه انتخاب می نماید . و بموجب فرمان پادشاه
عزل و نصب میشوند . . .

س - وظيفه هیئت وزراء چیست ؟
ج - هیئت وزراء قوانین را که قوة مقننه
(مجلس ملی -- سنا) وضع نموده و بصدقه پادشاه رسیده
بموقع اجرای می گذارند . و در هر امری از امور
مملکتی در تحت نظارت و تقییش مجلس شورای ملی و سنا
خواهند بود . و بملازمه در تمام کارها و عملیات خود مسئول

مجلسین هستند . .

س - هدهد وزیرای مملکت ما چیست ؟

ج - عجلتاً هدهد وزیرائی که برای وزارت خانها مبین

شده و معمولاًست برار ذیل است :

وزیر داخله .

.. جنک .

.. خارجه .

.. مالیه .

.. عدلیه .

.. علوم و اوقاف و فواید عامه .

.. پست و تلگراف و تجارت .

س - وظیفه وزیر داخله چیست ؟

ج - وظیفه وزیر داخله حفظ آسایش و امنیت

عمومی و داخل مملکت - نظارت به اجرای قوانین

و ادارات داخلی و به علاوه مرجع نصب و عزل حکام است . .

س - وظیفه وزیر جنک چیست . .

ج - وظیفه وزیر جنک رسیده کی باه و سر بازی

انظام قشون - تهیه سرباز و قوه برای مدافعه وطن

ساختن استحکامات در سرحدات - و تشکیل اره و هوای

هوائی است در نقاط مختلفه مملکت . .

س - وظیفه وزیر امور خارجه چیست ؟

ج - وظیفه وزیر امور خارجه انجام امور

سیاسی و تجارتی و در ممالک خارجه بتوسط سفراء

و قونسولات خود و تهیه مناسبات دوستانه است با

دول اجنبی . .

س - وظیفه وزیر مالیه چیست ؟

ج - وظیفه وزیر مالیه اداره نمودن واردات

و مصارف دولت را موافق بودجه و وصول تمام

مالیاتهای مملکتی است . .

س - وظیفه وزیر عدلیه چیست ؟

ج - وظیفه وزیر عدلیه نظارت به تمام امور

عدلیه و اداره نمودن دوائر عدلیه و محافظه حقوق

افراد و عموم است .

س - وظیفه وزیر علوم و اوقاف و فواید عامه

چیست ؟

ج - وظیفه وزیر علوم و اوقاف و فواید عامه

اهتمام در ترقی معارف عمومی مملکت و ایجاد مکاتب و مدارس در نقاط لازمه و دقت نظر در ترتیب مدارس انتظام امور اوقاف - تعمیر مساجد و مدارس - رسیده کی به طبعی اوقاف و مصارف آن - ساختن راه های شوسه - کشیدن خط آهن - استخراج معادن - ایجاد کارخانجات - و بالاخره تهیه لوازم ترقی و تنالی مملکت است . .

س — وظیفه وزیر پست و تلگراف و تجارت چیست؟
 ج — وظیفه وزیر پست و تلگراف و تجارت اداره نمودن امور پسته و تلگراف و تهیه لوازم ترقی تجارت است . .
 س — روابط وزرا با مجلسین ملی و سنا چیست؟

ج — وزرا در تمام امور خود و معاونین و شعب وزارتخانه های خود مسئول مجلسین بوده و مجبور ز دادن جواب سؤالات اعضاء مجلسین هستند .

و چنانچه اکثریت مجلس شورای ملی و یا مجلس سنا به یکی از وزراء و یا به تمام وزراء رأی عدم اعتماد را اظهار دارند آن وزیر و یا هیئت وزراء مجبور به

استعفا خواهند بود .

و این را « مسؤلیت وزراء » میگویند . .

تمرین

سؤالات . . . قوه اجرائیه عبارت از چیست؟ قوه اجرائیه بچه ترتیب تشکیل می یابد؟ وظیفه هیئت وزراء چیست؟ عده وزرای مملکت ما چیست؟ وظیفه وزیر داخله چیست؟ وظیفه وزیر جنگ چیست؟ وظیفه وزیر امور خارجه چیست؟ وظیفه وزیر مالیه چیست؟ وظیفه وزیر عدلیه چیست؟ وظیفه وزیر علوم و اوقاف و فوائد عامه چیست؟ وظیفه وزیر پست و تلگراف و تجارت چیست؟ روابط وزراء با مجلسین ملی و سنا چیست؟

— ۴ —

☞ قوه قضائیه یا عدلیه ☞

- س — قوه قضائیه یا عدلیه عبارت از چیست ؟
- ج — قوه ایست که مکلف به اجرای عدالت و تفکیک ظالم از مظلوم است و آن عبارت از محاکم و حکام یا قضات محاکم است . .
- س — وظیفه قوه عدلیه چیست ؟
- ج — وظیفه قوه عدلیه عبارت از فصل و قطع کل دعوای و مرافعه جاز است که راجع به حقوق شخصی و حقوق عمومی است .
- س — محکمه چیست ؟
- ج — محکمه محل اجتماع اشخاصی است که موافق قانون از طرف دولت انتخاب شده و تعیین با حق و بی حق و فصل و حکم دعوای و امثالینند . .
- این هیئت را هیئت قضیه یا حاکمه میگویند . .
- س — در مملکت ما (ایران) چند قسم محاکم هست ؟

- ج — اساساً در مملکت ما دو قسم محاکم است یکی محاکم شرعیه و دیگری محاکم عرفیه . .
- س — وظیفه محاکم شرعیه چیست ؟
- ج — وظیفه محاکم شرعیه رسیده کی به دعوای و مرافعه جاتی است که از شاهد و قسم صاحب حق معلوم شود و رسیده کی به امور عقد ، نکاح ، طلاق میراث و از این قبیل مسائل شرعی ، .
- س — وظیفه محاکم عرفیه چیست ؟
- ج — وظیفه محاکم عرفیه رسیده کی به دعوای جزائی - حقوق تجارتی است که از روی اسناد و دلائل عرفیه صاحب حق مدین شود ، .
- س — محاکم عرفیه چند قسم است ؟
- ج — محاکم عرفیه سه قسم است : محاکم جزاء ، محاکم حقوق ، محاکم تجارت . .
- س — وظیفه محاکم جزاء رسیده کی بچه قسم دعوای است ؟
- ج — وظیفه محاکم جزاء رسیده کی به دعوای زد و خورد - هتک شرف - منازعه - قصبات

سیاسی و بین قبیل مسائل است .

س — محاکم حقوق بچه قسم دطوری رسیده کی می کند ؟ .

ج — محاکم حقوق به دطوری داد و ستد - قرض - طلب خرید فروش و این قبیل چیزها رسیده کی می کند . .

س — محاکم تجارت به کدام دطوری رسیده کی می نماید ؟ .

ج — محاکم تجارت به منافقات و اموران که از تجارت برخواسته شده رسیده کی می نماید .

س — محاکم صرفه به چند طبقه منقسم شده اند ؟

ج — محاکم صرفه به سه طبقه منقسم شده اند : بدایت ، استیناف ، تمیز .

س — وظیفه محاکم بدایتی چیست ؟

ج — به مرافعه جات و دطوری ابتداء در محکمه

بدایت رسیده کی میشود . .

س — وظیفه محاکم استیناف چیست ؟ .

ج — يك مرافعه و ادعائی که در محکمه بدایت رسیده کی شده و حکمش صادر گردیده در صورتیکه یکی از طرفین راضی به حکم محکمه بدایت نباشند مرافعه خود را تجدید نموده در محکمه استیناف مجدداً رسیده کی میشود . .

س — وظیفه محکمه عالی تمیز چیست ؟

ج — در صورتیکه یکی از متداهین به حکم محکمه استیناف خوشنود نباشند می توانند مرافعه خود را به محکمه عالی تمیز رجوع کنند حکم محکمه عالی تمیز قطعی و قابل تغییر نخواهد بود .

س — این محاکم در چه نقاط مملکت هستند ؟

ج — محاکم بدایت در قصبها - بلوک و تمام شهرهای کوچک و بزرگ ایران است .

محاکم استیناف فقط در بای تخت و مراکز ایالات مثل (طهران) (تبریز) (کرمین) (شیراز) (خراسان) - مشهد (می باشد . .

ولی محکمه عالی تمیز فقط در شهر طهران است . .

س — محاکم : بدایت ، استیناف ، تمیز .

بچه قسمت شده اند ؟

ج — به دو قسم منقسم شده اند : جزاء حقوق در محاکم جزائی به دماوی حقوقی و در محاکم حقوقی به دماوی جزائی رسیدگی نمی شود .

س — آیا در قسمت محاکم جزائی حکمه دیگری هست ؟

ج — بل در قسمت محاکم جزائی يك حکمه دیگری هست موسوم به حکمه جنایت که به امور جنسائی رسیده کی مینماید .

س — این محاکم به کدام يك از وزارتات خانها مربوط است ؟

ج این محاکم عموماً مربوط بوزارت عدلیه است .

تمرین

سوالات . . . قوه قضائیه یا عدلیه عبارت از چیست ؟
 وظیفه قوه عدلیه چیست ؟ ، حکمه چیست ؟ ، در مملکت ما (لوان) چند قسم محاکم است ؟ ، وظیفه محاکم شرعیه چیست ؟ ، وظیفه محاکم مرئیه چیست ؟ محاکم مرئیه چند قسم است ؟ ، وظیفه محاکم جزاء رسیده کی بجه قسم دماوی است ؟ محاکم حقوقی بجه قسم دماوی

رسیده کی می کند ؟ ، محاکم تجارت به کدام دماوی رسیده کی می نماید ؟ ، محاکم مرئیه به چند طبقه منقسم شده اند ؟ ، وظیفه محاکم هدائی چیست ؟ ، وظیفه محاکم استیفاف چیست ؟ ، وظیفه محکمه مالی تمیز چیست ؟ ، این محاکم در چه تقاطع مملکت هستند ؟ ، محاکم : بدایت ، استیفاف ، تمیز — بجه قسمت شده اند ؟ ، آیا در قسمت محاکم جزائی حکمه دیگری هست ؟ این محاکم به کدام يك از وزارتات خانها مربوط است ؟ ،

◀ قانون ▶

س -- قانون چیست ؟

ج -- قانون عبارت از مواد و اصولی است که مجلس شورای ملی و سنا برای نفع و اسایش عموم وضع نموده و با رضای پادشاه مبرسانند . .

س -- مهم ترین قوانین مملکتی ما کدام است . .

ج -- مهم ترین قوانین مملکتی ما این است . . .

: قانون اساسی ذی قعده ۱۳۲۴ - متمم قانون اساسی شعبان ۱۳۲۵ . قانون برکشت تبول

س -- برای وضع قانون چه لازم است ؟

ج -- برای وضع يك قانون اولاً اتفاق و تصدیق اکثریت وکلای مجلس شورای ملی و سنا لازم است و پس از آن به توسط شخص اول دولت آن قانون قدیم مقام پادشاهی کشته پس از نظریات امضاء فرموده و به توسط روزنامه های رسمی دولتی اعلان میگردد .

از تاریخ اعلان آن رسماً اجری شده و اهالی مجبور از اطاعت آن قانون خواهند بود . .

س - پیشنهاد وضع قانون وظیفه کبست ؟

ج - برای وضع يك قانونی لایحه از طرف وزرا یا از طرف اعضای مجلسین ملی و سنا موافق ترتیب مخصوص پیش نهاد میشود . .

◀ تمرین ▶

سوالات . . . قانون چیست ؟ . مهم ترین قوانین مملکتی ما کدام است ؟ . برای وضع قانون چه لازم است ؟ . پیش نهاد وضع قانون وظیفه کبست ؟ .

۶

مالیات

- س — مالیات عبارت از چیست ؟
- ج — مالیات عبارت از يك مقدار پولی است که برای صرف منافع عمومی حصه به هر يك از افراد ملت موافق نظامات معین تعلق میگیرد .
- س — مقدار مالیات از جانب کی معین میشود ؟
- ج — مقدار مالیات هر ساله از طرف مجلس شورای ملی برای سال آینده تصویب میشود و بدون تصویب مجلس شورای ملی هیچگونه مالیات و عوارضی را نمیتوان گرفت .
- س — چند قسم مالیات هست ؟
- ج — اساساً مالیات برد و قسم است :
- مالیات مستقیم ، مالیات غیر مستقیم
- س — مالیاتهایی که بطور مستقیم گرفته میشود کدام است ؟
- ج — مالیات هائیکه بطور مستقیم گرفته میشود برارذیل است . . .

- مالیات املاک و اراضی ،
- مالیات اخشام و اغنام ،
- مالیات جنسی ،

اخذ و ایصال مالیات های مستقیم به توسط پیش کاران و امین مالیه هائی است که از طرف وزارت مالیه در ایالات و ولایات و بلوک و غیره هستند .

- س — مالیات غیر مستقیم کدام است ؟
- ج — اساس مالیات های غیر مستقیم عبارت از ذیل است

- مالیات تحدید تریاک و باندول ،
- ، ، ثبت اسناد
- ، ، انحصار

- س — مالیات تحدید تریاک و باندول چیست ؟
- ج — مالیاتی که از تریاک و مسکرات و غیره گرفته میشود ،

- س — مالیاتی ثبت اسناد کدام است ؟
- ج — مالیات ثبت اسناد عبارت از مالیاتی است که در حین خرید و فروش املاک و رد و بدل کردن

اسناد استقراضی و قبایح را به نمر و مهر مخصوص
اداره ثبت اسناد رسانده مبلغ معینی موافق قانون کار
سازی می دارند . .

س — مالیات انحصاری عبارت از چیست ؟ .
ج — مالیات انحصاری عبارت از مالیات
چیزهای مخصوصی از قبیل نمک ، توتون ، تنباکو ،
زرنیخ ، و غیره است که دولت حق فروش آنها را
منحصراً بخود و یا به یک شرکت و کپانی مخصوصی می
نماید و از فروش آن در سال مقدار معینی به خزینة
دولت وارد می گردد . .

ولی در مملکت ما هنوز توتون و تنباکو انحصاری
نیست . .

س — آیا غیر از اقسام فوق قسم دیگری
مالیات هست ؟ .

ج — بل یک قاعده دیگری برای اخذ مالیات
هست که او را حق کمرکی می نامند که از اسباب و اشیا تنگ
از ممالک اجنبی به داخله مملکت ما می آورند یا از داخله
مملکت ما خارج می کنند موافق قانون مخصوصی که

مسمی به (تعرفه کمرکی) است یک مبلغی را در سرحد
از صاحب مال می گیرند . .

و یک ترتیب دیگری که عبارت از قیمت تذکره
صورت باشد اتباع ایران مسافر بخارج و مقیمین در
انجا مقدار معینی را به مأمورین تذکره می پردازند .

س — در گرفتن مالیات کمرک چه فایده هست .
ج — گرفتن مالیات کمرکی دارای فوائد بسیاری
است از یک طرف در سال مبلغ کللی برای دولت
وارداتی دارد و از طرف دیگر : زراعت ، صناعت ،
تجارت ما را از رقابت اجنبیان محافظه می نماید . .

س — وظیفه افراد اهالی مملکت در باب مالیات
چیست ؟ .

ج — وظیفه افراد اهالی این است که قبل از
هر چیز در وقت و زمان معینی که دولت معین نموده
مالیات خود را پرداخته و ادای مالیات را یکی از وظایف
مهمه خود بشمارند .

در باب مالیات هیچ گونه حیه و تدویری را مرتکب
نشوند .

استنکاف و تاخیر در ادای مالیات را يك نحو دزدی و خبانی نسبت به مملکت و منافع عموم ملت بشمارند ، و بالاخره خود را برای ادای مالیات حاضر نمایند .

تمرین

سئوالات . . . مالیات عبارت از چیست ؟ ، مقدار مالیات از جانب کی معین میشود ، ؟ چند قسم مالیات هست ؟ ، مالیاتهایی که بطور مستقیم گرفته میشود کدام است ؟ ، مالیات غیر مستقیم کدام است ؟ ، مالیات تکمید تریک و باندل چیست ؟ ، مالیات نبت اسناد کدام است ؟ ، مالیات انحصاری عبارت از چیست ؟ ، آیا غیر از اقسام فوق قسم دیگری مالیات هست ؟ ، دو گرفتن مالیات کمرک چه فائده هست ؟ ، وظیفه افراد اهالی مملکت در باب مالیات چیست ؟ ،

« ۷ »

بودجه

س — بودجه دولت عبارت از چیست ؟ ،
ج — بودجه دولت عبارت از صورت حسابی است که واردات و مخارج یکساله دولت را با نشان میدهد .

س -- مخارج دولت ما کدام است ؟ ،
ج — مخارج دولت ما بقرار ذیل است ...
: تفزیل استقراضهای دولتی ،
: مخارج سپاه و سرباز ،
: حقوق عمومی اعضاء وزارت خاها و دوائرشان
: مواجب مجانی یا مستقری ،

س — واردات دولت ما از چه ممری است ؟ ،
ج -- واردات دولت ما بقرار ذیل است . . .
: مالیاتهای مستقیم ،
: مالیاتهای غیر مستقیم ،
: مالیات انحصاری ، حق کمری و حق تذکره .

س --- برای موازنه بودجه چه لازم است ؟
 ج --- موازنه بایدی با مصارفات مملکتی لازم است ؟
 س --- در صورتیکه واردات دولت کافی برای مصارف نباشد تکلیف چیست ؟
 ج --- در صورتیکه واردات دولت با مصارف دولت موازنه حاصل نکنند دولت استقراض می نماید .
 س --- آیا دولت تنها برای موازنه بودجه استقراض میکند ؟

ج --- بلی برای موازنه بودجه یعنی تطابق خرج و دخل دولت استقراض میشود .

ولی این گونه استقراضها کمتر اتفاق می افتد و اغلب دولت برای انجام امور مهمه عمومی استقراض مینماید که برای انجام آن امور واردات دولت کفایت نمی کند .
 مثلا برای خرید اسلحه و لوازم قشون یا ساختن استحکامات و قلاع مرحدی برای مدافعه ازدشمنان مملکت . آوردن کارخانه جات --- تاسیس مکاتب و مدارس کشیدن راه آهن --- و از این قبیل امور عام المنفعه

تمرین

سئوالات . . .

بودجه دولت عبارت از چیست ؟
 مخارج دولت ما کدام است ؟
 واردات دولت ما از چه مخرج است ؟
 برای موازنه بودجه چه لازم است ؟
 در صورتیکه واردات دولت مکتی برای مصارف نباشد تکلیف چیست ؟
 آیا دولت تنها برای موازنه بودجه استقراض میکند ؟

- ۸ -

سپاه - سرباز

س - سربازی چیست ؟

ج - يك وظیفه مقدسی است كه تمام هموطنان برای مدافعه وطن مجبور از ایضای آن هستند

س - سپاه چیست

ج - مجموع سرباز های مملکت را سپاه می گویند .

س - قوه دفاعیه از چه ترکیب می یابد ؟

ج - قوه دفاعیه : اول از سپاه كه مدافعه می كند وطن و ملت را از دشمنان خارجی و دوم از پلیس و ژاندارم كه محافظه میكند امنیت و اسایش همی و ترکیب می یابد .

س - تشکیلات سپاهی ما چند قسم منقسم

شده ؟

ج - تشکیلات سپاهی ما به فوج - واره و پیاده و توپچی - سوار چریك منقسم گردیده .

س - ترتیب گرفتن سرباز چیست ؟

ج - قانون اساسی تکالیف سربازی را برای تمام افراد اهالی مملکت مساوی نموده - ولی هنوز وزارت جنگ ما قانون مخصوصی برای گرفتن سرباز معین - نکرده و از روی ترتیب قدیم از روی بیخجه مسووفهای لشکر سرباز و سوار گرفته میشود .

فقط يك قانونی به تصویب مجلس شورای ملی رسیده كه از هر سی خانوار ابتدائی يك سوار بگیرند

س - -- اردو چیست ؟

ج - -- برای انتظام امور ققونی و احاطه وزارت جنگ به تمام مملکت سپاه دولت به اردو های مختلف تقسیم میشود .

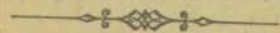
س - -- ایا ژاندارم و پلیس جزء وزارت جنگ هستند ؟

ج - -- خیر ژاندارم و پلیس مربوط بوزارت داخله است .

تمرین

سؤالات . . . سر بازی چیست ؟ ، قشون چیست ؟ و
 قوه دفاعیه از چه ترکیب می یابد ؟ ، تشکیلات سپاهی ما
 بچند قسم منقسم شده ؟ ، ترتیب گرفتن سر بازی چیست ؟
 اردو چیست ؟ ، ایاز اندام و پلیس جزء وزارت جنگ هستند ؟

تقسیمات اداره مملکت ایران

س -- مملکت ما (ایران) از حیث اداره بچه ترتیب
 تقسیم شده ؟

ج -- مملکت ما ایران برای سهولت امور اداره به
 ایالات و ولایات و بلوک منقسم گردیده .

س -- ایالت چیست ؟

ج -- ایالت قسمی از مملکت است که دارای حکومت
 مرکزی و ولایات حاکم نشین جزء است و فعلا منحصر
 به چهار ایالت است ، (آذربایجان) (فارس) (کرمان)
 و (بلوچستان) (خراسان و سیستان)

س -- ولایت چیست ؟

ج -- ولایت قسمتی از مملکت است که دارای یک شهر
 حاکم نشین و توابع باشد اعم از اینکه حکومت آن تابع
 پای تخت یا تابع مرکز ایالتی باشد مثل اصفهان - بوشهر
 اردبیل و غیره

اعمال عموم حکام در تحت نظارت و تقیض انجمنهای

ایالتی و ولایتی خواهد بود . .

س -- انجمنهای ایالتی و ولایتی عبارت از چیست ؟
 ج -- انجمنهای ایالتی و ولایتی عبارت از انجمنهایی است که موافق قانون اعضائش از طرف ملت انتخاب میشوند .
 س -- وظیفه انجمنهای ایالتی و ولایتی چیست ؟
 ج -- وظیفه انجمنهای ایالتی و ولایتی نظارت باعمال حکام - و ادارات تصحیح و مدت نظر در بودجه - تسهیل لوازم ترقی تجارت - و زراعت ترویج معارف عمومی و غیره .
 س -- حکام در امورات مهمه راجع بمحوزه خود بکجا مراجعه مینمایند .

ج -- حکام ایالات و ولایاتیکه جزء ایالت نیستند مستقیماً بوزارت داخله مراجعه مینمایند .
 ولی حکام ولایاتیکه جزء ایالت هستند به حکمران ایالت خود رجوع میکنند .

س -- بلوک چیست ؟

ج -- بلوک قسمتی از ولایت است که بریاست نایب الحکومه اداره میشود .

در حین اقتضا راجع بامور مهمه ان بلوک بحاکم

ولایت اطلاع داده او امر صافرة از حاکم را اجری میدارد .

تمرین

سئوالات ... مملکت ما (ایران) از حیث اداره بجه ترتیب تقسیم شده ؟

ایالت چیست ؟

ولایت چیست ؟

انجمنهای ایالتی و ولایتی عبارت از چیست ؟

وظیفه انجمنهای ایالتی و ولایتی چیست ؟

حکام در امورات مهمه راجع بمحوزه خود به کجا مراجعه می نمایند ؟

بلوک چیست ؟

بلدیه

- س - بلدیه چیست ؟
- ج - بلدیه عبارت از دواڑی است که برای انجام حوائج اهالی و لوازم شهری مطابق قانون تشکیل میشود .
- و در تمام شهرهای کوچک و بزرگ مملکت ما هست .
- س - انجمن بلدیه از کجا تشکیل می یابد ؟
- ج - انجمن بلدیه از رئیس و از اعضاء بلدیه تشکیل می یابد .
- س - اعضاء انجمن بلدیه چگونه معین میشوند ؟
- ج - اعضاء انجمن بلدیه موافق قانون بلدیه از طرف اهالی انتخاب میشوند ؟
- س - وظیفه انجمن بلدیه چیست ؟
- ج - وظیفه انجمن بلدیه مراقبت در عدم قحطی آذوقه شهر ... ساختن و بک کردن کوچهها و خیابانها ایجاد باغهای عمومی و مجاری آنها ... تقسیم آبهای شهری ... مراقبت در تنقیه قنوات و پاکیزگی حمامها

روشن کردن شهر را در شبها ... تاسیس دار العجزه و مریضخانها - لوازم حفظ الصحه و تاسیس دواخانها تهیه اسباب جلوگیری از حریق - بیه کردن عمارات شهری - معارفت و تاسیس کتابخانها و قرائت خاها - وموزه ها و از این قبیل چیزها است که در قانون بلدیه تصریح شده .

- س - آیا اعضاء بلدیه دارای واجبات هستند ؟
- ج - خیر فقط رئیس بلدیه دارای واجبات است سایر اعضاء بلدیه افتخاری هستند یعنی بی واجبات
- س - اعضاء انجمن بلدیه را کجا انتخاب میکنند ؟
- ج - اعضاء انجمن بلدیه را اهالی شهر انتخاب میکنند ولی نه هر کس بلکه انتخاب کننده کان دارای شرایط مخصوصی باید باشند ؟
- س - شرایط انتخاب کننده کان اعضاء بلدیه چیست ؟
- ج - انتخاب کننده کان اعضاء بلدیه باید دارای شرایط ذیل باشند . . .
- (۱) تبعه ایران باشند .

- (۲) نشان کمتر از بیست و یکسال نباشد .
 (۳) داشتن خانه و املاکی که قیمت آن در شهرهای بزرگ هزار و شهرهای متوسط پانصد و شهرهای کوچک سیصد تومان ارزش داشته باشد .
 (۴) ادارات علمیه و شرکتهای و کپانیها در صورت داشتن چنین مستقل و املاکی می توانند شرکت در انتخابات داشته باشند .
 س --- انتخاب شونده کان برای عضویت بلدیہ باید دارای چه شرایطی باشند ؟
 ج --- انتخاب شونده کان برای عضویت بلدیہ باید دارای شرایط انتخاب کننده کان بوده باشد بملاوه شرایط ذیل .

- (۱) سواد فارسی کامل داشته باشند .
 (۲) سنشان کمتر از بیست و پنج سال نباشد .
 (۳) داخل در خدمات دولتی نباشند .
 س --- چگونه اشخاصی از انتخاب اعضاء بلدیہ محرومند ؟
 ج --- اشخاص ذیل از انتخاب اعضاء بلدیہ

- محرومند ،
 (۱) اشخاصیکه بواسطه جنحه و جنایت مجازات قانونی دیده اند .
 (۲) اشخاصیکه معروف به ارتکاب قتل و سرقت باشند ،
 (۳) ورشکسته به تقصیر ،
 (۴) کسانیکه عوارض بلدیہ را نه پرداخته و بیش از نصف مقروضند .
 (۵) طایفه نسوان (زنها)
 (۶) اشخاص خارج از رشد ،
 و بملاوه اشخاص ذیل از شرکت در انتخابات بشرط ممنوعند ،

- (۱) حکام و معاونین آنها در محل حکومت ،
 (۲) عمال نظمیة شهری ،
 (۳) مامورین نظامی بری و بحری داخل در نظام .

- س --- ترتیب انتخاب اعضاء بلدیہ چیست ؟
 ج --- برای انتخاب اعضاء بلدیہ ابتداه انجمن

نظاری از معارف انتخاب کنندگان از محلات شهر در
 تحت نظارت حاکم یا نایب الحکومه تشکیل میباید و عده
 اعضای انجمن نظار مطابق خواهد بود با عده محلات
 شهر ولی هیچ موقع کمتر از شش نفر نخواهد بود ،
 انجمن نظار اعلانی دو هفته قبل از روز انتخاب
 برای اطلاع اهالی و گرفتن تعرفه انتشار میدهد ،
 تسائیکه حق انتخاب کردن را دارند و رفته رفته
 گرفته اسامی یک یا چند نفری را که لایق میدانند در
 ورقه نوشته و در روز مین ورقه تعرفه انتخاب خود را
 موافق ترتیب معمول به صندوق انتخابات بلدیہ
 می اندازند .

انجمن نظار استخراج آراء را نموده و بصوت بلند
 اعلام میدارد اکثریت آراء برای هر کس باشد عضو
 بلدیہ خواهد شد و چنانچه در باره چند نفر آراء
 مساوی باشد بقرعه انتخاب خواهند شد ، ولی در
 شهرهای بزرگ برای تسهیل امر انتخاب انجمن نظار
 می تواند در هر محله شعبه جدا گانه مرکب از شش نفر
 تشکیل نماید که بترتیب فوق منتخبین آن محله را مین

کنند .

س ... اعضاء انجمن بلدیہ هر از چند سالی يك
 مرتبه عوض می شوند ؟ .

ج ... اعضاء انجمن بلدیہ هر از چهار سال يك
 مرتبه بموجب قانون بلدیہ عوض میشوند . ولی در هر دو
 سالی نصف از اعضاء که مدانشان منقضی شده
 عوض میشوند و بجای انها مجدداً انتخاب جدید
 شروع میگردد

تعمیر

سئوالات . . . بلدیہ چیست ؟

انجمن بلدیہ از کجا تشکیل میباید ؟ ،

وظیفه انجمن بلدیہ چیست ؟ ،

ایا اعضاء بلدیہ دارای مواج هستند ؟ ،

اعضا انجمن بلدیہ را کجا انتخاب میکنند ؟ ،

شرائط انتخاب کنندگان اعضاء بلدیہ چیست ؟ ،

انتخاب شونده کان برای عضویت بلدیہ باید دارای چه

شرایطی باشند ؟ ،

چگونه اشخاصی از انتخاب اعضاء بلدیہ محرومند ؟ ،

ترتیب انتخاب اعضاء بلدیہ چیست ؟ ،

اعضا انجمن بلدیہ هر از چند سالی یکمرتبه عوض میشوند ؟

✽ معارف عمومی ✽

- س — مکتب و مدرسه چیست ؟ .
- ج — مکتب و مدرسه عبارت از اداراتی است که برای تربیت اخلاقی، علمی، بدنی هم و طنانا ما دایر میگردند
- س — مکاتب و مدارس بر چند نوع است . ؟ .
- ج — مکاتب و مدارس مملکت ما بر چهار نوع است
- (۱) مکاتب ابتدائی دهکده ،
- (۲) مکاتب ابتدائی بلدی ،
- (۳) مدارس متوسطه ،
- (۴) مدارس عالی ،
- س — مکتب ابتدائی دهکده چیست ؟ .
- ج — در مکتب ابتدائی دهکده تحصیل خواندن و نوشتن و بعضی مسائل مختصر شرعی و حساب و جغرافیا و مختصری تاریخ میشود - و این کوه مکاتب در تمام دهکده ها و محلات و قصبجات خواهد بود ،
- س -- تحصیل مکتب ابتدائی بلدی چیست ؟ .

ج -- تحصیل مکتب ابتدائی برقرار ذیل است
خواندن ، نوشتن ، حساب قرائت - شرعیات -
فارسی - تاریخ ، جغرافیا ، قواعد فارسی ، سباق
تاریخ ایران ، هندسه ، تعلیمات مدنیه -- علم اشیاء
مدت تحصیل در مکاتب ابتدائی بلدی شش
سال است ،

- س -- تحصیل در مدارس متوسطه چیست ؟ .
- ج -- پس از اتمام تحصیلات ابتدائی شروع به
تحصیلات در مدارس متوسطه میشود بطور اگلی ،
- س -- تحصیل در مدارس عالی چیست ؟ .
- ج -- تحصیل در مدارس عالی عبارت از تحصیلی است
که در دار الفنون دولتی ~~که~~ در پای تحت مملکت ما
تهران است بعمل می آید ، و در دار الفنون تحصیلات
بچند شعبه مختلف منقسم شده .
- : شعبه حقوق ، شعبه طب ، شعبه تاریخ ، شعبه
صنعت و فن ، شعبه ادبیات و غیره
- س -- مکاتب و مدارس بر چند قسمند ؟ .
- ج -- مکاتب و مدارس بر دو قسم است رسمی و

غیر رسمی، رسمی آن است که از طرف دولت تأسیس شده باشد، غیر رسمی آن است که بانی و مؤسس مخصوص داشته باشد،

س -- بچه های مملکت ما از چه سنی باید شروع به تحصیل بکنند؟

ج -- تمام بچه های مملکت ما مجبور هستند از سن هفت ساله کی شروع به تحصیل کنند.

ج -- فائده تحصیل چیست؟

ج -- در دنیا چیزی بهتر از تحصیل نیست، تحصیل کننده همه جا محترم است.

آدم با فضل هیچ وقت محتاج به کسی نیست بلکه همه محتاج به او هستند.

ما بچه ها اگر خوب تحصیل بکنیم و از مکاتب ابتدائی تصدیق نامه فارغ التحصیلی داشته باشیم میرویم در مدارس متوسطه تحصیل میکنیم همین طور تا مدارس عالییه و دارالفنون وقتی که دارالفنون را تمام کردیم آن وقت یا دکتر یا مورخ یا ادیب یا دیپلمات یا صنعت گر خواهیم شد.

تمرین

سئوالات . . . مکتب و مدرسه چیست؟

مکتب و مدارس بر چند نوع است؟

مکتب ابتدائی دهگانه چیست؟

مکتب ابتدائی بلدی چیست؟

تحصیل در مدارس متوسطه چیست؟

تحصیل در مدارس عالییه چیست؟

مکتب و مدارس بر چند قسمند؟

بجای مملکت ما از چه سنی باید شروع به تحصیل بکنند؟

فائده تحصیل چیست؟

وظایف و حقوق تبعه

س -- تبعه چیست؟

ج -- تبعه عبارت از کسی است که مطیع قوا نبین

و نظامات جاریه یک دولتی بوده باشد آن کس را

تبعه آن دولت میگویند مثل ماها که تبعه ایران هستیم؟

س -- بقای امنیت و ترقی مملکت باجه میبود؟

ج -- بقای امنیت و ترقی مملکت به ادای وظایف

اتباع دولت به عمل می آید.

س --- وظیفه تبعه چیست ؟
 ج --- وظیفه تبعه بقرار ذیل است .
 (۱) اطاعت قوئین .

(۲) مطیع و تابع هیچ کس نبودن بجز اوامر دولت مشروطه و ملاحظه منافع عمومی را کردن است .
 (۳) در وقت معین دادن مالیات

(۴) خدمت سر بازی را اولین وظیفه خود دانستن و در وقت جنگ مدافعه وطن و مملکت و بر سلامتی شخص تر جیب دادن است

س --- حقوق اتباع یکدولت مشروطه چیست ؟
 ج --- حقوق اتباع یکدولت مشروطه را با اصول ذیل می توان خلاصه نمود

: حریت ، عدالت ، مساوات ، اخوت .

س --- حریت عبارت از چیست ؟

ج --- حریت (آزادی) عبارت از این است که افراد بشر در اعمال و حرکات و افکارشان آزاد باشند . مقصود از آزادی این نیست که هر کس هر چه بخواهد بکند . قوائین طبیعی ، اخلاقی ، مدنی .

